

LANDSSTEVNA DONSKU JAVNAÐARMANNA

»FOR FRED, FRIHED OG TRYGHED« lýsti yvir talarastólinum.

Loft og veggir vóru skrydd við merkjum hjá teimum einstöku feløgnum.

Men ovast í »Iðrætshallen« lýsti ein flagggarður frá teimum ymsu tjóðunum, ið vitjaðu stevnuna.

Ímillum hesi flögg var hitt föroyska.

Borðflögg vóru fyrri tær ymsu vitjandi tjóðirnar. Har, ið Föroyingar nír sótu, stóð hitt föroyska flaggið.

Hugtakandi at vera á hesi størstu landsstevnu hjá nökrum donskum flokki.

Har vóru megnarrøður hildnar. Hedtoft, ið verður hildin at vera Danmarkar størsti talar, hevur verið sjúkurlandi, kundi tí ikki motta fyrstu dagarnar. Men týsdagin kom hann á stevnuna at framleggja flokksins stevnuskrá, og menn vóru samdir um, at hann helt eina av sínum størstu talum, ið líkasum kyndi stríðsbrand í alla samkomuna. Sjálvt teir gestir, ið ikki skiltu danskt, sýntust at verða djúpt grípnir av stemninginum, ið talan skapti.

Stevnuskráin: »VEJEN TIL FREMSKRIDT« varð einmælt samtykt.

Hövuðsheitini í stevnuskránni vóru:

I. FREMJAN AV TEIRRI DEMOKRATISKU SOCIALISMUNI

II. a) Framleiðslu og arbeiði fram fyrri alt.

b) Jarðabrúksins framburð við tí at veita smábrúkarum meiri jørd sum eitt hövuðsmál.

c) Økjan av húsabyggingini, so húsaloysi ikki verður meiri tann pinandi spurningur, sum tað er í dag.

d) Serlig lóggáva, sum skerjir trusta- og kartellanna trýst á hina arbeiðandi fjøldina.

e) Eina fullkomuliga umskipan av skattalóggávuni, ið letur teir múgvandi bera skattin og forðar skattasnyting.

f) Sociala trygd til øll við millum annað ígjøgnumføring av javnaðarmannauppskotinum av eini »folkeforsikring«.

g) Flokkurin gongur ógvuliga heitir í stríð fyrri, at ikki peningapungurin men evnini skulu avgera atgonguna til besta skúlaskeps.

Skúlabygging fyrri fólkaskúlan, ungdomsskúlan eins og fyrri lærðaskúlan má fullfíggjast beinanvegin.

h) Stýðjan av fiskivinnuni, so hon í allar mátar verður kappingarför við fremstu tjóðir í heiminum.

III. DANMARK OG VERÐIN

a) Samgonga millum allar demo-

kratiskar tjóðir ímóti kríggi og fyrri
fríði,
frælsi
og trygd
fyrri øll menniskjur.

b) størri samling av Norðan.

Eingin ivast á, at javnaðarmenn við Hedtoft á odda vilja vinna við næsta fólkatingsval tann 22. september.

Fyrri Föroyingar mótti Friðhiof úr Skúoy.

Hann bar kvøðu frá Föroyum, ið varð mikið fagnað.

Seinri var flokksformaðurin P. M. Dam. Hann helt røðu um »manifest-ið« og fagnaði Buhl, Hedtoft, Kampmann og rikisdagsfelagnum fyrri, hvat teir og harvið flokkurin hövdu gjørt fyrri góðari samvinnu millum Föroyar og Danmark.

Vejen til fremskridt

I. DEN DEMOKRATISKE SOCIALISME

Det danske Socialdemokrati beken-der sig til den demokratiske socialisme. Midtpunktet for al socialdemokratisk politik er mennesket. Hele befolkningens velfærd er grundlaget for samfundets virksomhed og fremskridt. Målet er at sikre frihed og lighed, økonomisk og social tryghed for alle medborgere.

Grundloven sikrer de politiske og åndelige frihedsrettigheder. Men for at alle borgere kan få fuld nytte af friheden, må de økonomiske og sociale problemer løses. Fattigdom og savn, arbejdsløshed og vilkårlig økonomisk magtudøvelse betyder en begrænsning i den virkelige frihed.

Frihed og social tryghed må gå hånd i hånd. Retten til arbejde og indkomst må sikres. En ligeligere indkomst- og formuefordeling må tilstræbes, og lige adgang til uddannelse og kulturgoder skabes.

Høj og voksende beskæftigelse er det første krav, der må opfyldes for at økonomiske fremskridt og social tryghed kan skabes. Enhver må have mulighed for ved eget arbejde at tjene en rimelig løn. Gennem stigende produktion skabes basis for en voksende levestandard. Produktionen må tillige være effektiv og konkurrencedygtig. Gennem et samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter må en stadig højere produktivitet skabes. For at dette kan lykkes, er det en forudsætning, at arbejderens, tjenestemandens og funktionærens trivsel på arbejdspladsen sikres, og at samarbejdsudvalgene udvikles videre.

Den demokratiske socialisme bygger på sammenhold og solidaritet og kræver samtidig, at hver enkelt på sin plads gør sin pligt efter evne. Socialpolitikken bør ikke blot være en vej til hjælp, hvor trang er indtrådt,

men skal først og fremmest forebygge, at nød, ulykke og sygdom opstår.

Den demokratiske socialisme er en kæde af høje humanistiske mål, der skal gennemføres på det parlamentariske demokratis grund. Veje og midler må afhænge af skiftende økonomiske og politiske forhold. Såvel regulerende metoder som fri konkurrence kan anvendes, alt efter hvad valuta- og beskæftigelsessituationen gør muligt og tilrådeligt. Samfundet er tjent med et samspil af privat erhverv, kooperation, andelsbevægelse, kommunal og statslig drift. Ejendomsret til produktionsmidler skal være et tillids-hverv, ikke et privilegium. Kapitalistisk planløshed og spild i produktion og omsætning må forhindres. Monopoler, trust og karteller må enten afløses af fri konkurrence eller underkastes samfundsmæssig kontrol, så hverken forbrugernes, arbejderens, andre erhvervsdrivendes eller samfundets interesser skades. Spekulation i boligforsyningen må afskaffes. Den risiko, den moderne samfundsudvikling rummer for en overhåndtagende bureaukratisering, må bekæmpes.

Socialdemokratiets mål er et samfund, der sikrer økonomisk og social tryghed under voksende produktion, tekniske fremskridt og stigende levestandard. Der skal være ret for alle og uret for ingen. Gennem en anti-kapitalistisk politik skal klasseforskelle fortsat brydes ned, økonomisk såvel som kulturelt.

II. DE NÆRMESTE POLITISKE OPGAVER

1. Produktion og beskæftigelse.

Betingelsen for al fremgang er, at samfundets kræfter forenes om en voksende produktion, i hvis gode hele befolkningen får andel. Intet samfund kan vinde økonomisk sundhed ved en politik, der medfører produktionsnævn og arbejdsløshed. For Danmark er voksende produktion og beskæftigelse i industri og håndværk af særlig vigtighed, fordi befolkningen er i så stærk vækst, at der i løbet af 5—6 år vil være en tilgang af unge til arbejdsmarkedet, som er 50 % større end nu. Samtidig har udviklingen medført, at tusinder af arbejdere hvert år forlader landbruget.

For at sikre vækst i produktion og beskæftigelse må lav rente og smidig kreditpolitik tilstræbes. Den afgørende indflydelse på landets rente- og kreditpolitik må ligge hos regering og rigsdag. Billige lån til særlig samfundsvigtige erhvervsområder og til fremme af produktion og eksport må fortsat ydes. De resultater, der er opnået ved Marshall-lånene til industri, håndværk, handel, fiskeri og det mindre landbrug, opfordrer til at fortsætte ad denne vej. Dansk eksport må udvikles i retning af større alsidighed og nye markeder må opdyrkes.

Der må gives fiskerierhvervet bedre udviklingsmuligheder. Sæsonarbejdsløshed skal bekæmpes. Områder med permanent ledighed især blandt ufaglærte må gøres til genstand for undersøgelse og ondet afbødes ved fælles indsats gennem privat, kommunalt og statsligt initiativ. Stillet overfor den mulighed, at en international krise påny kaster arbejdsløshed ud over landene, skal planer forberedes, som holdes i beredskab over for krisearbejdsløshed. Disse planer må stadig føres å jour og må tilrettelægges i samarbejde med kommuner og private erhverv samt med de faglige organisationer.

Til sikring af funktionærernes og arbejderens positive deltagelse i bestræbelserne for højere produktion peger Socialdemokratiet på nødvendigheden af at fortsætte og udvide samarbejdet mellem arbejdsmarkedets parter. Interessen i højere produktion skal styrkes ved, at de enkelte medarbejdere får stigende indsigt i og indflydelse på produktionens tilrettelægning.

Danmark er interesseret i den største mulige internationale vareudveksling på betingelse af gensidighed og lighed i vilkårene. I handelspolitikken må der tages hensyn til produktionens og beskæftigelsens tarv.

2. Landbruget.

De gældende jordlove har ikke givet mulighed for en rimelig jordfordeling. Socialdemokratiet kræver, at der for at fremskaffe jord til nye brugs oprettelse og tillægsjord til »indeklemte« husmænd sker en udvidelse af statens forkøbsret til landejendomme. For yderligere at fremskaffe velbeliggende tillægsjord skal ekspropriation mod fuldstændig erstatning tages i anvendelse.

Den høje rente har vanskeliggjort de unge landmænds kår. Problemerne omkring den private finansiering er genstand for et kommissionsarbejde, men en lempeligere kreditpolitik er den første forudsætning for, at der kan findes nye veje. For husmandsbrugenes vedkommende bør renten af de ydede lån være konjunkturbestemt; dog således, at der i de første år ikke kan kræves en højere rente end 4 %.

Landbrugets arbejdere må sikres tilsvarende løn- og arbejdsforhold som arbejdere i andre erhverv, ligesom der må drages omsorg for beskæftigelsesmuligheder også udenfor højsæsonen. Der må stilles flere midler til rådighed til opførelse af arbejderboliger på landet, og de bestående boliger må udbedres. De gældende regler om brug af tjenestehuse må ændres, så bolig- og arbejdsforhold adskilles. Medhjælperloven bør revideres.

For landbrugserhvervet som helhed bør lån stilles til rådighed til fortsat nedbringelse af importen af foder-